CROESO I WEMINAR Y COMISIWN ELUSENNAU

Croeso i'r LLYWODRAETHU DA MEWN EGLWYSI: Disgwyliadau gweminar y Comisiwn Elusennau. Byddwn gyda chi mewn ychydig.

Defnyddiwch y botwm Cwestiynau ac Atebion ar frig eich sgrin ar yr ochr dde i ofyn unrhyw gwestiynau.

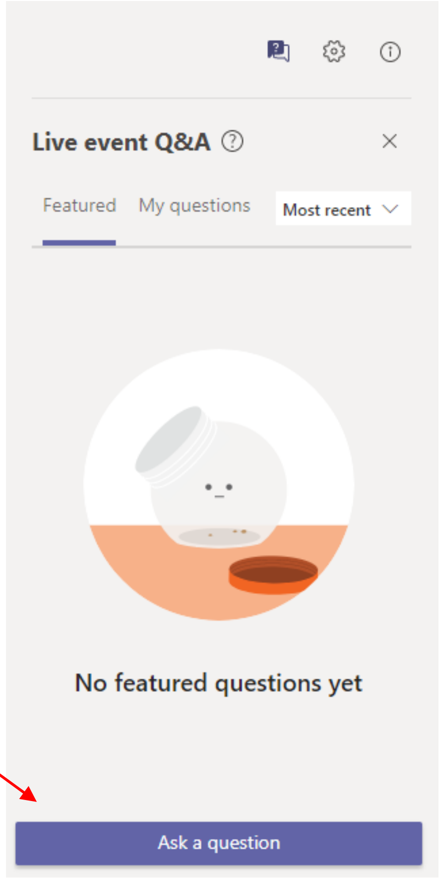

Postiwch unrhyw gwestiynau yn y Cwestiynau ac Atebion - gall hyn fod yn y Saesneg neu'r Gymraeg

Byddwn yn ceisio ateb y cwestiynau mwy cyffredinol yn ystod y seminar

Gofynnwch gwestiynau ar y Cwestiynau ac Atebion - gadewch eich manylion os hoffech ymateb

... neu e-bostiwch ni a byddwn yn cysylltu â chi

faithoutreach@charitycommission.gov.uk

CHURCHES TOGETHER IN ENGLAND

CHARITY COMMISSION FOR ENGLAND AND WALES

Cytûn Eglwysi Ynghyd yng Nghymru Churches Together in Wales

LLYWODRAETHU DA MEWN EGLWYSI:

DISGWYLIADAU'R COMISIWN ELUSENNAU

cyflwynir gan

Maria Martin a Nick Donaldson

CYNNAL A CHADW

Defnyddiwch y botwm Cwestiynau ac Atebion ar frig eich sgrin ar yr ochr dde i ofyn unrhyw gwestiynau.

Eich cwestiynau

Cwestiynau a gyhoeddir

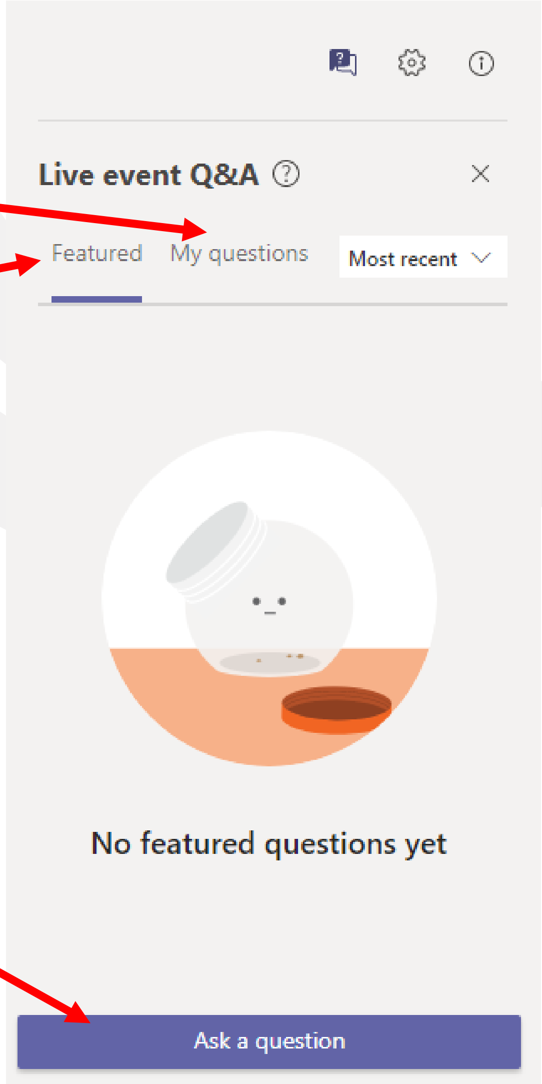

CYNNAL A CHADW

Gofynnwch gwestiynau ar y Cwestiynau ac Atebion - gadewch eich manylion os hoffech ymateb

Ni all neb arall weld eich cwestiynau

Gellir postio cwestiynau yn y Saesneg neu'r Gymraeg

Os na fyddwn yn cael cyfle i ateb eich cwestiynau - e-bostiwch ni neu gadewch eich manylion cyswllt yn y Cwestiynau ac Atebion a byddwn yn cysylltu â chi

faithoutreach@charitycommission.gov.uk

Bwrdd gwaith (gwe neu ap)

Dewislen

1. **Capsiynau (yn y Gymraeg/Saesneg)**
2. **Gosodiadau**
3. **Egwyl**
4. **Bar cynnydd**
5. **Statws**

Dyfais symudol

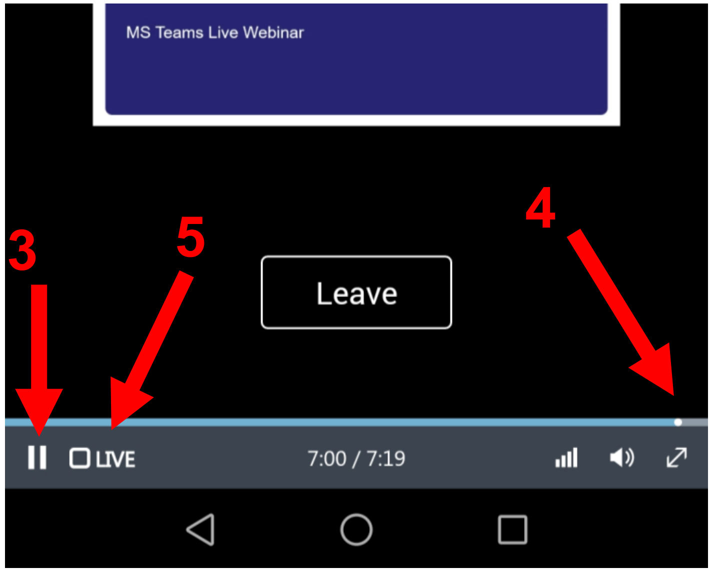

CYNNAL A CHADW

Hysbysiadau Preifatrwydd

Copïau o sleidiau

Cofnodi

CROESO GAN PAUL GOODLIFF AC ALED EDWARDS

Fideos cyflwyno gan CTE a Chytun

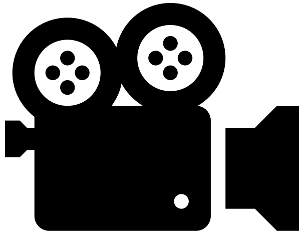

AMCANION

AMCANION

- ❑ **Cyflwyno**’r Tîm Allgymorth Elusennau Ffydd
- ❑ **Darparu trosolwg** o ddisgwyliadau’r Comisiwn Elusennau ynghylch:
  - Dyletswyddau ymddiriedolwyr
  - Rheoli Ariannol
  - Diogelu
- ❑ **Cyfeirio** at gefnogaeth ychwanegol

Cipolwg ar y sector elusennau – 2019-20

Cyfanswm incwm elusennau a reoleiddir gennym

£81.2bn

Incwm yr elusennau

£78.7bn

Gwariant yr elusennau

Elusennau ar y gofrestr

Elusennau sy’n gweithredu tu allan i Loegr a Chymru

18,130

Cyfanswm ymddiriedolwyr

940,453

swyddi ymddiriedolwyr gan 700can mil o unigolion

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

CWRDD Â'R TÎM ALLGYMORTH ELUSENNAU FFYDD

NICK DONALDSON

Pennaeth Allgymorth Ffydd

COLETTE BENNETT

Rheolwraig Allgymorth

MARIA MARTIN

Swyddog Allgymorth

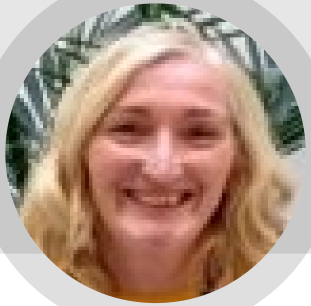

ROSALIND HUNTER

Swyddog Allgymorth

SARAH LOCKETT

Swyddog Allgymorth

MEETA HITCHINGS

Swyddog Allgymorth

BETH MAE BOD YN YMDDIRIEDOLWR YN EI OLYGU?

BETH MAE BOD YN YMDDIRIEDOLWR YN EI OLYGU?

Ymddiriedolwyr...

1. Nhw eu hunain yn y pen draw sydd â'r cyfrifoldeb am yr elusen ✓
2. Rhaid iddynt gydymffurfio'n unig â chyfraith elusennol, i redeg yr elusen ✗
3. Mae gan bawb gyfraniad cyfartal (efallai y bydd gan y cadeirydd bleidlais fwrw) ✓
4. Dylent edrych yn unig ar y ddogfen lywodraethu os bydd problem yn codi ✗
5. Maent yn cael eu talu fel arfer am fod yn ymddiriedolwyr ✗

DEWIS A RECRIWTIO YMDDIRIEDOLWYR

- Penderfynwch ba sgiliau a phrofiad sydd eu hangen arnoch

- Ystyriwch y dulliau gorau i ddenu'r bobl iawn

- Edrychwch ar hanes yr ymddiriedolwyr

CHARITY COMMISSION FOR ENGLAND AND WALES

https://www.gettingonboard.org/how-to-recruit-trustees

Dyletswyddau Ymddiriedolwyr - y prif chwe dyletswydd

"Ymddiriedolwyr Elusen : yr unigolion sydd â'r rheolaeth gyffredinol dros weinyddu elusen."

a.177, Deddf Elusennau 2011

CE3 - Yr Ymddiriedolwr Hanfodol

Dadansoddi a Rheoli Risg

Egwyddor dyletswyddau ymddiriedolwyr:

risg uwch =

ymdrech gynyddol i gydymffurfio â dyletswyddau cyfreithiol

Canllawiau'r Comisiwn:

- Nodi'r prif risgiau sy'n berthnasol
- Gwneud penderfyniadau ynghylch sut i ymateb i'r risgiau hynny
- Gwneud datganiad priodol am risg mewn adroddiad blynyddol

CHARITY COMMISSION FOR ENGLAND AND WALES

Elusennau a rheoli risg

Gwrthdaro buddiannau / teyrngarwch

Beth yw gwrthdaro buddiannau?
Beth yw gwrthdaro teyrngarwch?

Ni all ymddiriedolwyr ganiatáu i wrthdaro buddiannau effeithio ar eu gwneud penderfyniadau:

- Nodi / Datgan
- Rheoli
- Cofnodi

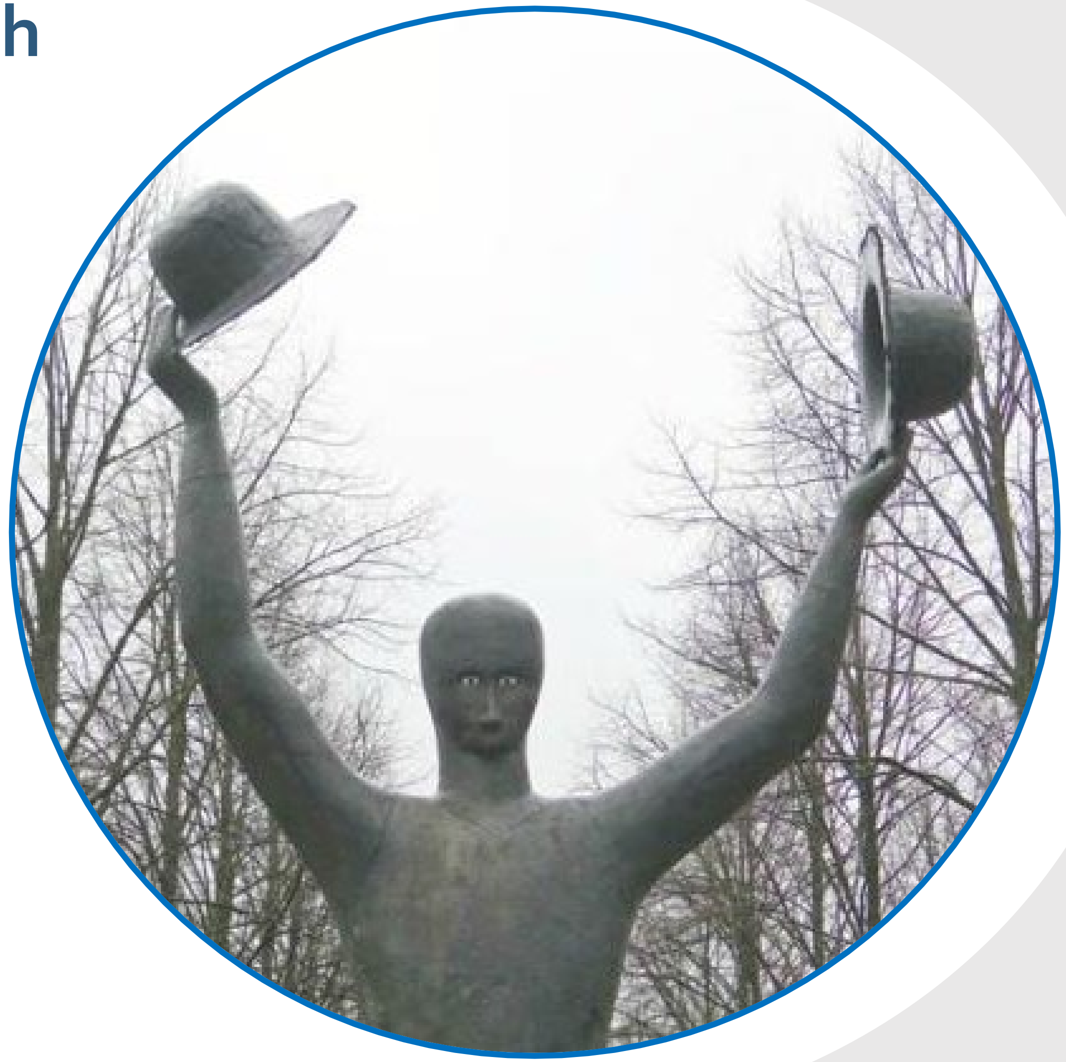

[Rheoli gwrthdaro buddiannau mewn elusen]

Taliadau i ymddiriedolwyr elusen

- Ni all elusennau dalu ymddiriedolwyr fel arfer am fod yn ymddiriedolwr.
- Mae rhai elusennau'n talu ymddiriedolwr i wneud gwaith i'r elusen.
- Mae'n rhaid naill ai:

1. Ei awdurdodi'n eglur yn y ddogfen lywodraethu.
2. Ei awdurdodi gan ddefnyddio'r pŵer statudol yn Neddf Elusennau 2011 i dalu ymddiriedolwyr am wasanaethau neu nwyddau; neu
3. Ei awdurdodi gan y llysoedd, neu orchymyn gan y Comisiwn Elusennau.

- Os byddwch yn dymuno talu neu gyflogi rhywun sy'n perthyn i ymddiriedolwr, mae'n rhaid i chi ofyn am ganiatâd gan y Comisiwn.

Taliadau i ymddiriedolwyr elusen

6.5. A charity trustee or connected person may receive compensation (including the provision of accommodation) for acting as an employee of the Church under a contract of employment provided that:

COVID-19

Effaith sylweddol ar elusennau, yn bennaf:

- **Cyllid** (effaith ar fannau addoli sy'n dibynnu ar ffynonellau incwm)
- **Cyfathrebu â chynulleidfaoedd/ein gilydd**
- Rheoli **cau/ailagor** adeiladau

FTfm Charity + Add to myFT

Charity sector faces £10bn funding shortfall and 60,000 job losses

Guidance for the safe use of places of worship (gov.uk)

Canllawiau ar ailagor mannau addoli: Coronafeirws (llyw.cymru)

Rheoli anawsterau ariannol a achosir gan goronafeirws

- Canllawiau'r Comisiwn
- Galluogi rhoi ar-lein
- Amlhau hawliadau Rhodd Cymorth
- Codi arian a chyllid ceisiadau am grant
- Pŵerau o dan Ddeddf Elusennau 2011 i newid dibenion/gwario gwaddol parhaol

[Managing financial difficulties in your charity caused by Coronavirus]

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

Rheolyddion ariannol mewnol

- Diogelu asedau'r elusen
- Nodi a rheoli risg gwrthdaro buddiannau, gwastraff, colled, llwgrwobrwyo, dwyn neu dwyll
- Sicrhau bod adroddiadau ariannol yn gadarn ac o ansawdd digonol
- Sicrhau bod yr ymddiriedolwyr yn cydymffurfio â chyfraith elusennau a rheolaeth sy'n ymwneud â chyllid

Rheolaethau ariannol mewnol ar gyfer elusennau

ANFON ARIAN YN RHYNGWLADOL

Symud arian yn rhyngwladol

Mae gan ymddiriedolwyr elusen **ddyletswydd gyfreithiol** i **ddiogelu** arian eu helusen a sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio'n **gyfreithlon** i hyrwyddo **diben yr elusen**

Mae ganddynt hefyd **ddyletswydd i roi cyfrif** am sut mae eu harian wedi'i wario

Mae angen i elusennau sy'n gweithio'n rhyngwladol symud arian yn aml **ar draws ffiniau rhyngwladol** a gallant ddod ar draws systemau bancio gwahanol

Materion i’w hystyried

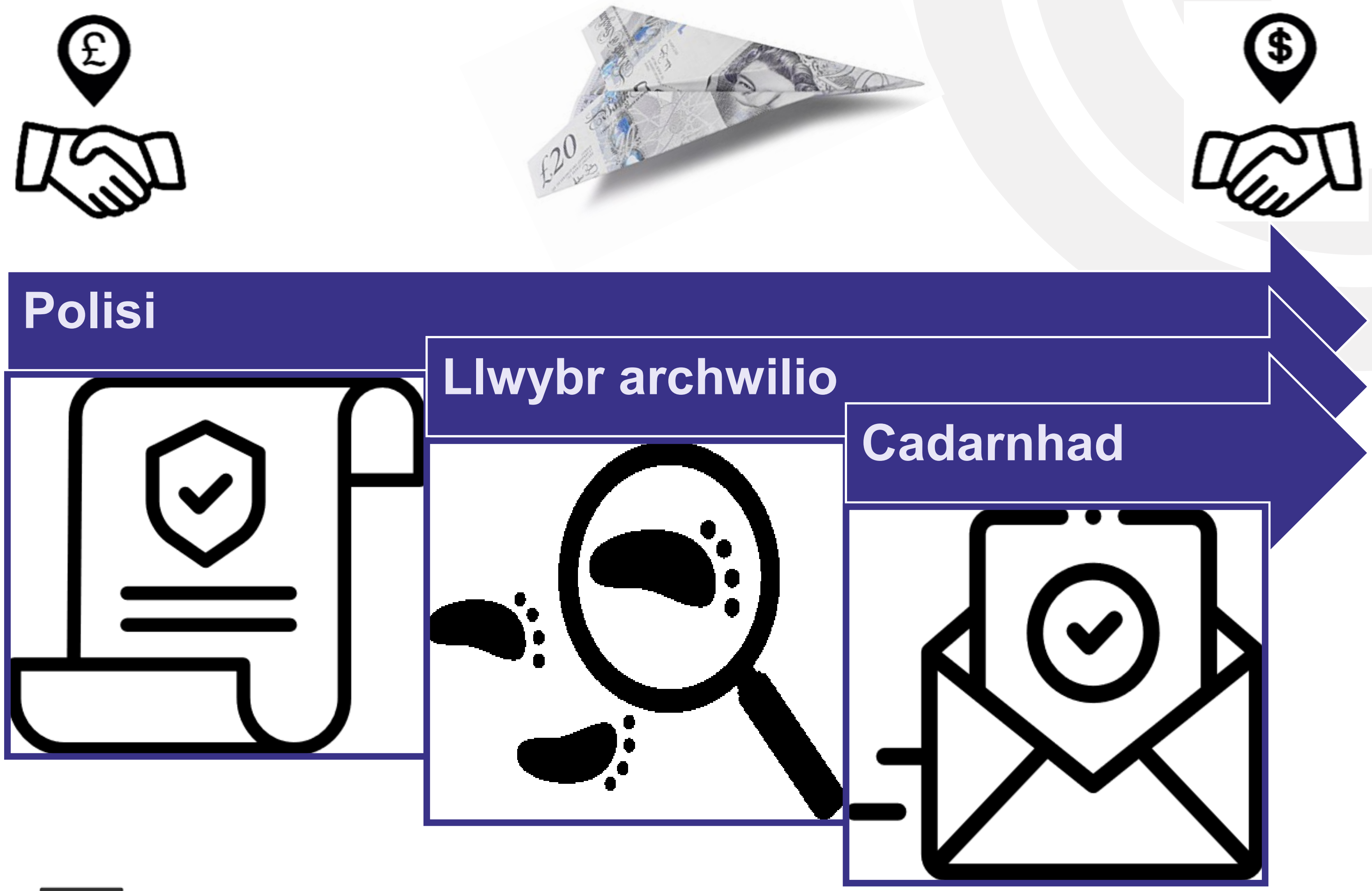

[Pecyn Cydymffurfio – Rhestr wirio buddiolwyr](#)

Ffyrdd eraill i drosglwyddo arian

Busnesau Gwasanaeth Arian (MSBs)

HM Revenue & Customs

Cofrestr

Gwasanaethau talu:

FCA

- trosglwyddiad symudol
- trosglwyddiad

Cofrestr

Systemau Trosglwyddo Gwerth Anffurfiol (IVTS)

‘Hawala’

‘Chiti’

Elusennau trydydd parti neu Gyrff Llywodraethol Llai o faint

Rhestr wirio materion i’w hystyried, Offeryn 8

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

UNRHYW GWESTIYNAU?

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

DIOGELU MEWN ELUSENNAU FFYDD

TROSOLWG

Diogelu - Dyletswyddau Ymddiriedolwyr

Fel rhan o gyflawni'ch dyletswyddau fel ymddiriedolwr, mae'n rhaid i chi gymryd **camau rhesymol i ddiogelu rhag niwed, y rhai sy'n dod i gyswllt â'ch elusen**.

Mae hyn yn cynnwys:

- pobl sy'n elwa o waith eich elusen
- staff/gwirfoddolwyr
- pobl eraill sy'n dod i gyswllt â'ch elusen trwy ei gwaith

Dylai elusen fod yn amgylchedd diogel ac yn un y gellir ymddiried ynddo

Diogelu a gwarchod pobl ar gyfer ymddiriedolwyr elusennau

A
R
O
L
W
G

Diwylliant sefydliadol penodol

Mae’n blaenoriaethu diogelu

Amgylchedd diogel ac un y gellir ymddiried ynddo

Diogelu Polisïau a Gweithdrefnau

Delio â digwyddiadau wrth iddynt ddigwydd

Adrodd am unrhyw ddigwyddiadau difrifol

P
R
A
W
F

YDYCH CHI'N AGORED I NIWED?

Yn cael ei rhedeg gan wirfoddolwyr yn aml

Drws agored

Adsefydlu

Ymddiriedaeth

Awdurdod ysbrydol

Perthynasau'n parhau'r tu allan i'r man addoli

ADRODD AM DDIGWYDDIADAU DIFRIFOL

Dylai elusennau roi gwybod am unrhyw digwyddiadau difrifol sylweddol sy'n arwain at – neu allai wedi arwain at:

- **Niweidio**'r rhai sy'n dod i gyswllt â'ch elusen trwy ei gwaith
- **Colli** arian neu asedau'ch elusen
- **Difrodi** eiddo'ch elusen
- **Niweidio** gwaith neu enw da'ch elusen

https://www.gov.uk/guidance/how-to-report-a-serious-incident-in-your-charity

Adrodd am digwyddiad difrifol – ffurflen ar-lein

DIOGELU

Astudiaeth Achos

- Mae aelod o'r gynulleidfa'n codi pryderon gyda'r Comisiwn am honiadau cam-drin rhywiol a oedd wedi'u gwneud yn erbyn gweinidog ieuenctid yr eglwys.

- 2 ddigwyddiad ar wahân - nid ar adeiladau'r eglwys ond yng nghartref yr unigolyn - cyfrifoldeb diogelu'r eglwys wedi'i ymestyn i'r amgylchiadau hyn.

- Agorwyd ymchwiliadau gan yr Heddlu a'r Comisiwn Elusennau

DIOGELU

Astudiaeth Achos - Ymchwiliad y Comisiwn Elusennau

- Roedd y gweinidog hŷn (arweinydd diogelu plant yr elusen) wedi trin y mater fel un bugeiliol yn hytrach nag un diogelu, cyn dod â'r achos at sylw'r awdurdodau yn y pen draw.

- Gwrthrych y gŵyn oedd y gweinidog ieuenctid - wedi'i atal, wedi ymddiswyddo a derbyn euogfarn am droseddau rhyw

- Y gweinidog hŷn wedi'i arestio am fygwth tystion a gwyrdroi cwrs cyfiawnder - wedi'i atal ac ymddiswyddo o'i rôl - ni chafwyd unrhyw gyhuddiadau troseddol ond cymerwyd camau disgyblu

DIOGELU

Astudiaeth Achos - Ymchwiliad y Comisiwn Elusennau

Gwendidau sylweddol mewn polisïau a gweithdrefnau diogelu:

- Ar yr adeg yr adroddwyd am yr honiadau - dim adolygiad gweithredol o ddiogelu o fewn yr elusen
- Ni hyrwyddwyd diogelu'n dda gan arweinyddiaeth neu'n weithredol
- Oedi sylweddol rhwng arweinydd diogelu plant yr elusen yn dod yn ymwybodol ac yn hysbysu'r awdurdodau
- Lefel amhriodol o sgil ac ymwybyddiaeth diogelu o fewn y sefydliad
- Arferion recriwtio'n annigonol - wedi cyflwyno risgiau i fuddiolwyr yr elusen

DIOGELU

Astudiaeth Achos - Canlyniadau

- Ni chymerwyd camau rhesymol **gan yr ymddiriedolwyr** ar yr adeg y digwyddodd y digwyddiadau diogelu i warchod buddiolwyr, a oedd **yn golygu camymddwyn a chamreoli.**

- Roedd **diffygion** ym mholisïau, gweithdrefnau ac arferion diogelu'r elusen wedi gwneud **buddiolwyr yr elusen yn agored i risg.**

- Sefydlodd y Comisiwn cynllun gweithredu a'i monitro er mwyn delio â risgiau diogelu.

DIOGELU

IICSA
INDEPENDENT INQUIRY INTO CHILD SEXUAL ABUSE

- *“Sefydlwyd yr Ymchwiliad Annibynnol i Gamdrin Rhywiol Plant, a gadeiriwyd gan yr Athro Alexis Jay OBE, oherwydd pryderon difrifol bod rhai sefydliadau wedi methu ac yn parhau i fethu â diogelu plant rhag camdrin rhywiol.”*

- 15 ymchwiliad - mae 3 o’r ymchwiliadau ynghylch lleoliadau crefyddol

- Cynhaliwyd gwrandawiadau cyhoeddus (yn bennaf yn Awst a Mai 2020) ar yr **Ymchwiliad i Ddiogelu Plant mewn Sefydliadau a Lleoliadau Crefyddol**, sy’n cynnwys mannau addoli ac ysgolion ffydd.

- Canolbwyntiodd yr ymchwiliad ar nifer o feysydd, gan gynnwys safonau isafswm posibl ar gyfer sefydliadau crefyddol, goruchwylio diogelu plant mewn lleoliadau, gwiriadau’r Gwasanaeth Diogelu a Gwahardd a’r cod ymarfer diogelu gwirfoddol ar gyfer amgylcheddau all-ysgol.

https://www.iicsa.org.uk/

CANLLAWIAU PERTHNASOL:

- [Gwefan y Comisiwn Elusennau]
- Gofynnwch am gyngor proffesiynol lle y bo'n briodol
- Edrychwch ar sefydliadau tebyg eraill
- Cyrff ymbarél / cymorth perthnasol

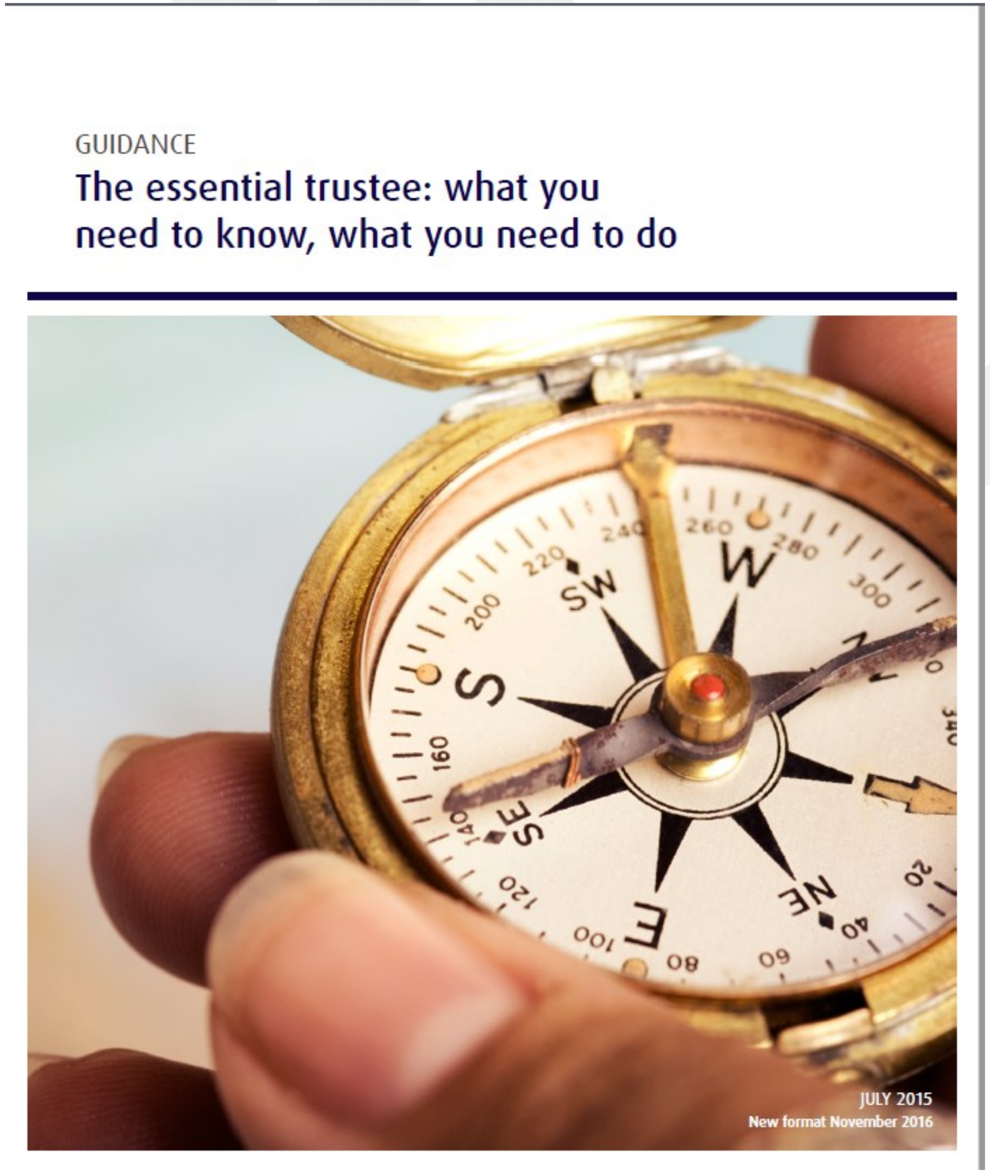

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

UNRHYW GWESTIYNAU?

CHARITY COMMISSION
FOR ENGLAND AND WALES

DIOLCH

FAITHOUTREACH@CHARITYCOMMISSION.GOV.UK

Comisiwn Elusennau Cymru a Lloegr